

Drøftelse af styrket samarbejde omkring genoptræningsplaner til mennesker med en psykisk lidelse (DAK)

REFRAT

Sundhedsstrategisk Forum drøftede punktet. Der var enighed om, at det er et vigtigt område som bør videreudvikles. Slutteligt blev det bemærket at det er væsentligt at sikre at de nødvendige kompetencer til at håndtere disse forløb ude i kommunerne, er til stede.

RESUMÉ

Mennesker med en psykisk lidelse kan opleve, at deres funktionsevne svækkes som følge af deres psykiske lidelse, og de kan have svært ved at få hverdagen til at hænge sammen og være sociale. Et fald i funktionsevnen er mulig at genoptræne i borgerens hjemkommune, hvor genoptræningen ofte udgør en delmængde af en bredere rehabiliteringsindsats.

Genoptræningsplaner til mennesker med en psykisk lidelse er dog kun anvendt i meget begrænset omfang.

Følgegruppen for genoptræning og rehabilitering nedsatte i 2020 en arbejdsgruppe, der havde til opgave at undersøge, hvor mange psykiatriske patienter der får en genoptræningsplan samt at afdække kommunale tilbud på området, og derefter komme med anbefalinger til, hvordan antallet af genoptræningsplaner kan øges.

Følgegruppen for genoptræning og rehabilitering kommer med anbefalinger for et styrket samarbejde omkring genoptræningsplaner til mennesker med en psykisk lidelse.

KOMMUNALE BEMÆRKNINGER FRA DEN KOMMUNALE FØLGGRUPPESKERETÆR

Et stigende antal genoptræningsplaner vil medføre et behov for flere terapeuter, der har kompetencer til at møde mennesker med en psykisk lidelse. Gennem konceptet "fælles skolebænk" kan terapeuter fra Psykiatrisygehuset og kommunale terapeuter vidende og styrke samarbejdet. I Psykiatriplanen 2020-2023 er der afsat midler til kompetenceudvikling, som vil kunne bringes i spil lokalt.

Det forventes, at der vil ske en gradvis øgning i antallet af genoptræningsplaner.

Stigning i antallet af genoptræningsplaner vil medvirke til, at borgerne øger deres funktionsevne og giver derved mulighed for at vende tilbage til arbejde eller uddannelse, som forventeligt også vil øge livskvaliteten. Samlet forventes en positiv indvirkning på samfundsøkonomien.

Den kommunale følgegruppeformand, Marit Nielsen-Man, kan på mødet uddybe ved behov

INDSTILLING

Formandskabet indstiller, at Sundhedsstrategisk Forum

- Drøfter anbefalingerne til at øge antallet af genoptræningsplaner til mennesker med psykiske lidelser og drøfter hvordan arbejdet med anbefalingerne fremadrettet skal udfoldes i Region Syddanmark
-

INDSTILLING

Følgegruppen for genoptræning og rehabilitering indstiller, at Det Administrative Kontaktforum

- Drøfter anbefalingerne til at øge antallet af genoptræningsplaner til mennesker med psykiske lidelser og beslutter hvordan arbejdet med anbefalingerne fremadrettet skal udfoldes i Region Syddanmark

SAGSFREMSTILLING

Mennesker med en psykisk lidelse oplever ofte, at deres funktionsevne svækkes som følge af deres psykiske lidelse, og de kan have svært ved at få hverdagen til at hænge sammen og være sociale. Et fald i funktionsevnen er mulig at genoptræne i borgerens hjemkommune, hvor genoptræningen ofte udgør en delmængde af en bredere rehabiliteringsindsats.

Jf. lovgivningen har patienter ret til en genoptræningsplan senest på udskrivningstidspunktet, når der foreligger et lægefagligt begrundet behov for genoptræning, der relaterer sig til den aktuelle sygehuskontakt. Genoptræningsplaner til mennesker med en psykisk lidelse er dog kun anvendt i meget begrænset omfang.

Følgegruppen for genoptræning og rehabilitering nedsatte i 2020 en arbejdsgruppe, der blandt andet havde til formål at undersøge omfanget af genoptræningsplaner til mennesker med en psykisk lidelse, afdække kommunale genoptræningstilbud og komme med anbefalinger til, hvordan antallet af genoptræningsplaner kan øges.

Uddrag fra arbejdsgruppens arbejde:

Forskning af funktionsnedsættelser hos mennesker med psykiske lidelser viser, at der er betydelige mentale og kognitive funktionsnedsættelser som følge af depression og behandlingen heraf. Netop på grund af de store funktionstab hos denne målgruppe, er det vurderingen, at genoptræningsplaner har en særlig stor værdi i det rehabiliterende forløb hos mennesker med angst og depression.

I 2018 udarbejdede psykiatrien i Region Syddanmark 132 genoptræningsplaner, og i 2019 blev der udarbejdet 193 genoptræningsplaner. Forventningen var, at der på landsplan skulle udarbejdes mellem 3000 og 4000 genoptræningsplaner årligt. I 2019 blev der i Region Syddanmark udarbejdet 31 genoptræningsplaner til patienter med angst og depression, hvor der årligt er ca. 42.000 mennesker med angst og depression, som er i kontakt med Psykiatrisygehuset i Region Syddanmark.

Mulige årsager til, at der ikke bliver udarbejdet flere genoptræningsplaner i Region Syddanmark:

- Interne arbejdsgange på Psykiatrisygehuset til at identificere patienter med et genoptræningsbehov
- Manglende opmærksomhed og anerkendelse hos ledere, behandlere og plejepersonale af hvor stor en effekt genoptræningen i kommunerne har for patienterne. Både i form af øget funktionsevne, øget livskvalitet, reduktion af psykiske symptomer og forebyggelse af genindlæggelser
- Manglende viden om de kommunale genoptræningstilbud til mennesker med en psykisk lidelse

Dertil mangler kommunale fysioterapeuter og ergoterapeuter viden om psykisk sygdom. En viden der er vigtig dels for at mennesker med en psykisk lidelse føler sig forstået, og dels fordi en stigende prævalens af mennesker med psykiske lidelse kræver øget fokus på forebyggelse, sundhedsfremme og livskvalitet.

Patienter og pårørende er ofte uvidende om muligheden for kommunal genoptræning til mennesker med psykisk sygdom samt hvilke muligheder, der er i form af aktiviteter og tilbud som både patientforeninger og civilsamfundet har til målgruppen.

Løsning og konsekvenser

På baggrund af arbejdsgruppens notat anbefales følgende, til at øge antallet af genoptræningsplaner til mennesker med en psykisk lidelse:

- Kompetenceudvikling af sundhedspersonalet i henholdsvis kommunerne og psykiatrien i regionen
- Styrke samarbejdet på tværs af sektorer gennem større kendskab til hinandens arbejdsområder
- Sikre at alle patienter får vurderet deres behov for en genoptræningsplan
- Styrke patienter og pårørendes viden om mulighederne for genoptræning
- Styrke patienter og pårørendes viden om tilbud i civilsamfundet

Anbefalingerne udfoldes i såvel notatet "Samarbejde på tværs af sektorer omkring genoptræningsplaner til mennesker med en psykisk lidelse" samt i "Arbejdsgruppens anbefalinger".

Der henledes opmærksomhed på, at der i Psykiatriplanen for 2020-2023 er afsat midler til kompetenceudvikling, hvilket kunne bringes i spil lokalt. Ligeledes ses muligheder for samspil omkring "Forløbsprogram for mennesker med depression", hvor der ligeledes er lagt op til videndeling og kompetenceløft af personale.

Proces

De lokale samordningsfora indenfor Psykiatrien i Region Syddanmark inddrages i opfølgning på området hvert halve år.

BILAG

- Samarbejde på tværs af sektorer omkring genoptræningsplaner til mennesker med en psykisk sygdom
- Anbefalinger til samarbejde på tværs af sektorer omkring genoptræningsplaner til mennesker med en psykisk sygdom